

Bölcs befektetések a gyorsabb növekedés érdekében

Jānis Reirs, Lettország pénzügyminisztere az uniós források lettországi végrehajtásának tapasztalatáról beszél, és felvázolja az ország következő programozási időszakra vonatkozó céljait.

Mennyire volt sikeres eddig Lettország az uniós alapok végrehajtásában?

A 2004 és 2018 közötti időszakban Lettország 11,77 milliárd EUR támogatást kapott az EU költségvetéséből, míg a hozzájárulása ugyanebben az időszakban 3,098 milliárd EUR volt. Az EU-hoz történő csatlakozása óta az ország GDP-je és az uniós átlag közötti eltérés jelentős mértékben csökkent. Az uniós alapok GDP-növekedéshez való átlagos hozzájárulása évente 1–1,5%, így Lettország az egyik legsikeresebb uniós ország.

A jelenlegi programozási időszakban elérhető 4,4 milliárd EUR értékű uniós alapok nélkülözhetetlenek a lett gazdaság növekedéséhez, és felbecsülhetetlen mértékben hozzájárultak a GDP és a foglalkoztatás növekedéséhez. Ebben az időszakban a fő hangsúly azon van, hogy bölcs és indokolt befektetéseket tegyünk, biztosítva ezek hatékonyságát, fenntarthatóságát és költséghatékonyságát.

Megjegyezzük, hogy egy, a normál népesség körében végzett 2019-es vizsgálat alapján elmondható, hogy a válaszadók 73%-a úgy véli, hogy az uniós alapok lettországi beruházása általában sikeresnek mondható – ez a Lettország uniós csatlakozása óta mért legmagasabb arány.

A múltbeli jelentős növekedés ellenére azonban Lettország a kevésbé jómódú uniós tagállamok közé tartozik az uniós átlag alig 67%-át elérő egy főre jutó GDP-vel. Ráadásul Latgale régióban és más, a fővárostól távoli régiókban az elnéptelenedés aránya magas, és az egy főre jutó GDP lényegesen alacsonyabb.

Hogyan küzd meg Lettország a Covid19-világjárvánnyal?

A világjárvány új kihívások elé állított bennünket egy rendkívül változó környezetben. Ez az új valóság azonban új lehetőségeket nyitott meg számunkra,

hogy átalakítsuk a gazdaságunkat, és alkalmazkodjunk a valós helyzethez.

Lettország eddig sikeresen megállította a koronavírus terjedését, ami azt jelenti, hogy kevesebb korlátozásra volt szükség a gazdasági tevékenységek vonatkozásában. Az előző válsághoz képest ezúttal Lettország hozzáfér az uniós alapokhoz, és közberuházások révén segítheti elő a gazdaság fellendülését és a társadalom alkalmazkodását az új helyzethez.

Fontos hangsúlyozni, hogy a Covid19 ellenére 2020-ban az uniós alapok végrehajtási aránya megmaradt a korábbi szinten, ami pozitív hatással van az ország gazdasági stabilitására.

„ A pénzügyi eszközök szélesebb körű felhasználására kell gondolnunk, biztosítva, hogy olyan jó minőségű projektekbe történjen beruházás, amelyek költségmegtakarításhoz vezetnek, és bevételt generálnak. ”

Tekintettel arra, hogy Lettország regionális fejlesztési egyenlőtlenségei a harmadik legnagyobbak számítanak az OECD-országok között, hogyan fogják ezeket csökkenteni a következő programozási időszakban?

A régiók fenntartható és kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása érdekében integrált beruházásokra van szükségünk, amelyek a konkrét helyszínekhez és a helyi adottságokhoz igazodó megoldásokkal lehetővé teszik a szolgáltatások és a megfelelő infrastruktúra kialakítását, valamint javítják az életminőséget és az üzleti környezetet.

A kultúra elengedhetetlen a helyi fejlődés előmozdításához és a munkahelyek, az export és a bevételek megteremtésében, mivel a helyi lakosság és a turisták számára is vonzó lehetőségeket kínál. Lettország régióinak változatos kulturális és történelmi öröksége és az elérhető infrastruktúra lehetővé teszi számunkra, hogy különböző tartalmakat és üzleti lehetőségeket nyújtsunk.

A regionális fejlesztéssel kapcsolatos problémák megoldása érdekében az uniós támogatást az integrált fejlesztési stratégiák végrehajtására fordítjuk. Fő célunk az üzleti és kulturális szolgálta-

tások biztosításához szükséges önkormányzati infrastruktúra kifejlesztése, ezzel biztosítva a kulturális örökség megóvását és védelmét.

A közszolgáltatások hatékonyabbá tétele is a tervek között van, figyelembe véve a lakosság számában bekövetkezett változásokat, valamint intelligens megoldásokat bevezetve az önkormányzatok hatékony működése érdekében. Megerősítjük a helyi területek fejlesztésében részt vevők kapacitását is, javítva az adminisztratív folyamatokat és a közterületeket.

Melyek Lettország legfontosabb kihívásai az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, a tiszta energiák és a fenntartható közlekedés szempontjából?

2017-ben a közlekedés tette ki Lettország teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 41 %-át. A klímasemlegesség 2050-es hosszú távú céljának elérését tekintve 2030-ra a kibocsátáskereskedelmi rendszer által nem tartalmazott üvegházhatásúgáz-kibocsátásokat 6 %-kal kell csökkenteni 2005-höz képest. Fenntartható és innovatív közlekedési megoldásokat kell kidolgozni a megfizethetőbb, hozzáférhetőbb és éghajlatbarát mobilitási alternatív megoldások rendelkezésre bocsátásával.

Az európai zöld megállapodás egyik célja, hogy erőteljes ösztönzőként működjön a multimodális közlekedés számára a rendszer hatékonyságának javítása érdekében. A szűk keresztmetszetek és a környezetszennyezés csökkentése érdekében – különösen a városi területeken – a multimodális kapcsolódási pontok és a kerékpáros infrastruktúra kiépítésére van szükség.

Lettországban a tömegközlekedési rendszer fejlesztésére is szükség van, amelynek magját a vasút képezi, biztosítva a vasúthálózat fokozatos villamosítását és a már villamosított részek korszerűsítését.

Mit szeretne Lettország elérni a 2021–2027-es programozási időszakban?

A következő programozási időszakban Lettország azokra a reformokra és beruházásokra összpontosít, amelyek növelik az ország gazdasági termelékenységét és a vállalkozások versenyképességét, miközben tovább halad a tudásalapú gazdaság felé. Ez lehetővé teszi a lettországi vállalkozások számára a zöld és a digitális átállás előnyeinek kihasználását új termékek és szolgáltatások kifejlesztésével. Célunk, hogy minden régió és Lettország minden lakosa megtapasztalja a növekedést.

Demográfiai és munkaerőpiaci tendenciáinkat nézve a fejlett országokhoz való további felzárkózás csak akkor lehetséges, ha a termelékenység jelentősen javul. Ezért a vállalkozásokat támogató beruházásokat a termelékenység prizmáján keresztül kell megvizsgálnunk, csakúgy, mint a többi gazdasági ágazatban. A pénzügyi eszközök szélesebb körű felhasználására kell gondolnunk, biztosítva, hogy olyan jó minőségű projektekbe történjen beruházás, amelyek költségmegtakarításhoz vezetnek, és bevételt generálnak.

Lettország 2021–2027-es nemzeti fejlesztési tervének mottója „A nyilvános magatartás megváltozása – a fejlődés felé vezető út”, ami azt jelenti, hogy még számos, a fejlődés útjában álló akadályt kell elhárítanunk az általános jóllét felé vezető úton. Ezek az akadályok a viselkedésünkből, a magatartásunkból és a gondolkodásunkból származnak, amelynek meg kell változnia a környezet, a munka, az oktatás és a többi emberrel történő interakciónk vonatkozásában.

A nemzeti fejlesztési tervvel összhangban Lettország öt fő célkitűzést fogalmazott meg a következő programozási időszakra vonatkozóan, amelyek teljes mértékben megfelelnek a közös kohéziós politika célkitűzéseinek:

intelligensebb Európa: innovatív és intelligens gazdasági átalakulás – a kutatási kapacitások és fejlesztési képességek növelése, a vállalkozások támogatása és a digitális transzformáció;

zöldebb Európa: klímasemlegesség, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és környezetvédelem;

összekapcsoltabb Európa: biztonságos, fenntartható és hozzáférhető közlekedés kifejlesztése és a digitális összekapcsoltság javítása;

szociálisabb Európa: esélyegyenlőség és az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférés, tisztességes munkakörülmények, szociális védelem és befogadás;

a polgárokhoz közelebb lévő Európa: fenntartható és integrált regionális fejlesztés.

Hogyan biztosítható, hogy Lettország régiói és városai szorosan együttműködjenek a különböző fejlesztési stratégiáik és prioritásaik mentén?

Hangsúlyozni kell azt is, hogy a fent említett célkitűzések megvalósításához és a legjobb megoldások megtalálásához a társadalom bevonása szükséges. Szociális és együttműködési partnereink aktív szerepet játszottak a terv kidolgozásában. A nyilvánosságnak a beruházások megtervezésébe történő széles körű bevonása bizalmat ébreszt, és biztosítja, hogy partnereink a projekt végrehajtása során is aktívak legyenek. Kiemelt célunk, hogy szoros együttműködést alakítsunk ki az összes lett régió és város között, integrált megközelítést alkalmazva a különböző területek stratégiai alapján.

A termelékenység növelésének egyik kulcsa a kutatók és az ipar közötti, megerősített együttműködésből származó intelligens innováció. A kohéziós politikai finanszírozásnak köszönhetően Lettország hatékony eszközöket hozott létre

az innováció és a termelékenység előmozdítására. A magatartás megváltozásának elérése a tudomány és az innováció számára is fontos, hogy a kutatók és az ipar kéz a kézben hassanak létre szinergiákat.

A további gazdasági növekedés és a jobb életszínvonal attól függ, hogy képesek vagyunk-e egy új, tudásalapú versenyelőny kiépítésére egy gyorsan változó környezetben. Ezt úgy érhetjük el, hogy a humán tőkébe, valamint a kutatásba és innovációba történő befektetések révén növeljük a termelékenységet, valamint új digitális technológiákat vezetünk be.

Az új versenyelőny létrehozásában döntő tényező a vállalatok üzleti modelljének megváltoztatása a rövid távú nyereségességtől való eltávolodás és a hosszú távú termelékenység felé való elmozdulás révén, amely fenntartható nyereségességet eredményez.

Az uniós alapok már segítettek abban, hogy megfelelő ökoszisztémát és együttműködési platformokat dolgozzunk ki a tudósok és az ipar számára, lehetővé téve a lettországi vállalkozóknak, hogy egyéni, magas potenciális hozzáadott értékkel rendelkező termékeket fejlesszenek ki. ■

Ministry of Finance of the Republic of Latvia